

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I-ső emelet,
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adódnak vissza.

Felbéli szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,
hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és ezek díjai fizetendők. — Hirdetések előre fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptanítóknak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer:
Vasárnap és esütörtökön.

A „Magyar-Francia.”

Nagyon zokon vette a „Magyar-Francia” biztositó társaság igazgatósága, hogy intézetét a sajtó kiméretlenül és a számalom felretevésével a nagy közönség előtt leplezte. A társaság legutóbb tartott rendkívüli közgyűlése alkalmával a társaság elnöke azentől kifakadásokba tört ki, s ha a sajtó jelenvolt képviselői között a kifakadások, melyek bizonyos gyanúsításokkal voltak megspékelve általános consternatiót nem idéz elő, az elnök úr tán még átkozódik is.

Pedig a sajtó nem tett egyebet, mint egyszerűen és kötelességehez híven, leplezetlenül föltárta közönsége előtt a társaság szégyenletes manipulációit, rámutatott a rothadó gerendaoszlopokra amelyek a súlyos veszteségek terhe alatt moognak, s hogy az egész intézmény az összedülés fenyegető stádiumába jutott.

És honnan merítette a sajtó az ő aggodalmait?

Hát a „Magyar-Francia” biztositó társaságnak az ő évi mérlegéből.

A dekretumot, amely a társaság éhhetetlenségét két-szégbevonhatatlanul és leghathatósabbán illusztrálta, maga a társaság állította ki önmaga ellen, amelyből könnyű volt kibetűznünk, hogy bizony-bizony három millió forint deficit fölött kesereg a francia-magyar szövetség biztositó intézete.

Ezek után talán megengedi a sajtónak a „Magyar-Francia” biztositó társaság, hogy a nagy közönséget éber és ovatoságra figyelmeztesse, mert ha ezt nem teszi könnyelmű szövetségeséül szegődik egy olyan intézetnek amely a nagy közönség támogatásából él, ama-

nagy közönség támogatásából amelynek önzetlen tanácsadójának kell lenni a sajtónak.

Hogy pedig milyen zavaros állapot állott be a társaság belügyeit illetőleg, arról beszélni itt fölösleges dolog.

Tény az, hogy a legteljős lépesőfokról tekintett már a mely, megsemmisítéssel fenyegető örvénybe, s ha hirtelenben bele nem kapaskodik a francia részvényesek egyéni tekintélyébe akik hamarosan a „Phoenix” részvények értékesítését voltak kénytelenek a potom árért fölládozni. — talán ma már búvárok dolgoznának az ár fölött, hogy ronesolt alkotmányának elsüllyedt maradványait kihalásszák.

A legutolsó közgyűlésen az időszertint vagyoni állapotot az igazgatóság őszintébb formában ismertetvén, kitűnik, hogy 3.634.001 frt 99 kr. a veszteség, s ezenkívül 399.395 frt 20 kr. kétes követelése van az intézetnek.

Az önbeismerés eme szomorú, száraz tényéhez most már nincs mit hozzászólnunk. A közönség kötelessége, hogy a konkvenziókat magának levonja s okuljon.

A társaság további fönállása ha a jövőre nézve biztositva is lesz, prosperálása csak erős küzdelem mellett lesz keresztül vihető. bárha az új részvények elhelyezése biztositva van. A régi (100 frt-os) részvények 25 frtra bélyegeztetnek le és négy régi részvényért egy új 100 frtos részvényt kapni.

A társaság további fönállása tehát biztositva lesz. Miért ne hinnék el és miért ne örülnék neki, hisz így ama remény táplálja bennünk a hitet, hogy a régi biztositó felek kiszabadulhatnak veszteségük terhe alól s

jobb levegőáramlatra juthatnak még, ahol nem lesz okuk reszkedni.

Eppen ebből a szempontból is, ha a „Magyar-Francia” biztositó társaságnak a jövőbe vetett hite beteljesedik, ahoz nemcsak hogy mi is szivesen gratulálunk, de kívánjuk is. Szivesebben látók boldogulását mint a sok minden izében is lelkében idegen biztositó társaságok virágzását, a többek közt a német „Dunáét” mely még évi mérlegeit is csak osztrák lapokban teszi közzé.

Azt hisszük hogy nem szorul rá a „Magyar-Francia” biztositó intézet a tanácsra és figyelmeztetésre hogy jövőre legyen pedánsabb és ovatosabb.

A közönséget már nem kell figyelmeztetnünk.

A. É.

Előfizetési felhívás

„ZOMBOR és VIDÉKE”

VIII. évfolyamának 3-ik negyedére.

Július hó 1-ével előfizetést nyitottunk lapunk VIII. évfolyamának 3-ik negyedére.

Előfizetési feltételek:

Egész évre	8 frt.
Félévre	4 frt.
Negyedévre	2 frt.

Néptanítóknak:

Egész évre	6 frt.
Félévre	3 frt.
Negyedévre	1 frt. 50 kr.

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Emlékeimből.

(A szerkesztők).

Irtá: Hladar.

(Folytatás.)

Szólunk az Atheneumról, mely világitó tornya volt akkor a szépirodalomnak.

Az Atheneum megfelel névnek, képviselvén a tudományt, a szépirodalmat és a művészetet.

Szerkesztője Bajza volt. Hány arcot lát az ember mindennappan és elfeledi örökre, — de Bajzát elfeledni nem lehetett, komoly, tekintélyes, gondolkodó fő volt, melynek mintáját hiába keressük, a muzeumokban vannak azok, melyek nem hasonlítanak senkihez, annyira jellemzők és eredetiek, ilyen volt Bajza. Hol láttam őt először?

A nemzeti színház megnyitása után az igazgatóság a magyar akadémiát egy állandó páholyal tisztelte meg, földszint balra mindjárt a bejáratnál. E páholyban jelent meg rendszeresen a triumviratus: Vörösmarty, Bajza, Toldy, néha-néha Gál a Peleskei nótárius szerzője és Lutzenbacher. Itt láttam őt először. E diessugárral övezett olymp varázst gyakorlott úgy a színpadra, mint a közönségre. — Szent árnyékban tele áhitattal csoportosultak minden este a bölesészek és jogászok s a jövő-dő laureatusok. Itt áldogált rendszeresen Petőfi, Lisznyai Kálmán, Lauka Gusztáv, Pálfi Albert, Bérczy-Károly, Gál Józsi, Lónyai Feri, Torsos és mindazok, kik szent szíkrát éreztek magokban, vagy Egresi Gábor tisztelői valának. Az egész fatalság az volt, valamint a karzat. E kis csoportból hangzott fel mindig az első taps, mely oly jól esik mind a színműroknak, mind a színeznek.

A tapsokat megszöztá Egresivel Lendvai, e délecz Don Cézár de Bazán, ki, amint megjelent a színpadon, halk moraj futott át a házon, földszintől kezdve egész a karzatig. Megszünt minden társalgás, néha a léleket is. Hogy ne? egész művészcsofaló játszott együtt, kik mind egyenlő alkatuak voltak, úgy, hogy a ki legkisebbnek látszott, olykor a legnagyobb volt Megyeri.

E földszinti páholyban született Vörösmarty színházi krónikája, mely sok ideig kalauza volt a magyar színezetnek.

Pár év múlva nagy bámulatomra az Akadémia páholyában idegen arcokat láttam, az igazgatóság ugyanis föllebb vitte a

a tudósokat az olyphoz, egy másod emeleti páholyba, de a közönség kegyelete ott is fölkereste őket.

Mint hogy az új páholy éppen a színpadra nézett, a bíráló előtt nem maradt semmi homályban: látta a jósdá titkait, az alakító ábráját, a festék csodatevő erejét, szóval belatott a sugókönyvbe.

Bajza szenvedélyvel szerette a színművészetet, gondosan megfigyelt minden hibát és másnap elmondta az Atheneumban a fogytokozásokat. Harman valának, de egy test, egy lélek, őket nem a barátság édes láncá füzte egymáshoz, hanem a tisztelt is, és a mi ezeknél is erősebb lánccsal — a honszeret.

Csak ily varázspajzs adhatott erőt nekik a mindennapi küzdelemhez, lankadatlan munkához és az apró hiúságok kiméretlen megtámadásához, képzelhetni, mennyi ellenséget szerzett az Atheneumnak, a szigor a leplezetlen igazság kimondása! — Minostól nem rettegtek úgy az alvilág lakói, mint a kritikai lapoktól; a bukott levelező tagok, kétes színműrokk ligát képeztek a hármass szövetség ellen és Monkaesi firmája alatt hadat viseltek ellene.

De Bajza nem tágitott, ment egyenesen Themis temploma marványlépcsőin, visszalöve a fölszedett nyilakat sokkal későbbben és elzárva a szentély kapuját a hivatalnok előtt.

Ez areopág választá az akadémia tagjait, ez kente fel a költöket és tapsaival evavatta fel a génius által homlokon esőkölt művészeket.

Hol van napjainkban ilyen areopág? hol vannak a buzditó tapsok? — boldog boldogtalan, vendégszerepel, énekel idegen nyelven úgy, a hogy tud, a nélkül, hogy egy forum fölemelne vetőjait.

Az igazság érdekében felelünk a kérdésre. Ma ily areopág nincs, de nem is szükséges; mert az egész közönség gyakorolja az areopág szerepét, tapsolva a jót, kipisszelve a selejtest. Mi az idegen nyelvű éneket illeti, az a dalszínház házzszabályához tartozik, mit reformálni lehet. Annyi bizonyos, hogy Schopené, Hollósi Kornélia, Decaux Mari, Éder Luiza magyarul énekeltek, nem is merete volna senki az ellenkezőt megkísérteni, miért? mert jelen volt a triumviratus.

E hármass szövetségnek, mely éveken keresztül megállta a tűzpróbát, lehet köszönni, hogy a nemzet két drága kincse, az irodalom és a nemzeti színház fölvirágzott.

Hiába ostromolták, ellenállt minden ostromnak; dacolt apályal és dagállyal, a versenytársak haragjával és sértett írói

tekintélyek nehezítésével, a bukott színműrokkal és csaldott akadémiai tagok bosszújával, méltóságába burkolva magát, úgy mint az okori templomok a lánccal körül kerített szentély függönyeibe.

Valóban ritka jelenség az irodalom évkönyveiben, hogy valamely lap, bármily jeles legyen is, tuléje a pártot, mely alapította. Az Atheneum kivétel képzett. Tuléte elleneit, tul a pártokat, a hagyományos kegyelet átszállt nemzedékre és ma is ugyanazon nimbus környezeti, mely környezete félszázad előtt.

Miért?

Mert nem pártot szolgált, hanem az igazságot.

Polemizált majd minden számban Csaplovicssal, Csató Pállal, Munkácsival, úgy a mint jött, de mindig éllel, hévvel, és kérelhetlen logikával. Aki tolla alá került, az nem kívánta másodszor is a dicsőséget. Tul szigoru volt néha, de igazságtalan soha.

Oly tekintélye volt az Atheneumnak, hogy ha valamely író dolgozta ott megjelent, azonnal elismert íróvá lett. A tudós társaság levelező tagjai többnyire az Atheneum munkatársaiból választattak.

Hiába kopogtatott nála valaki a Muzsák beléptéjegyé nélkül; jegy kellett neki, pedig isteni jegy s ez az oka, hogy annyit ellenséget szerzett magának.

A tehetséget azonnal felismerte, fel is karolta; így tett Pönögei Kis Pállal, kiről csak később tudta meg, hogy — Petőfi.

Irtak az Atheneumban Péczeli, Pulszky Ferencz, Hetényi, Gál, Garay, Henzelman Imre, Vachot Imre, Vachot Sándor, Pap Endre, Királyi Pál, Kerényi Frigyes, Lauka Gusztáv, Nagy Imre és annyi más, kik nagyobbrészt Kőlescy tanítványai voltak.

Különbén Bajza puritán volt az életben úgy, mint az irodalomban. Keveset beszélt, de választékosan és szabatosan. Szígligeti alkalmasint róla irta e közmondássalá vált jelligét: néma leszek, mint a sir. Látogatói előtt nem fítoztató tudományát, pedig nemcsak elolvasott, hanem meg is bíralt majd minden új könyvet, melyek halomra feküdtek divánján, várva a sorra.

A fiatal írókat szivesen látta, de észre lehetett venni arról, hogy az idő pénz. Ritkán melegedett fel, pedig meleg szívről tesz bizonyosságot az Apotheosis.

Később a szerkesztőből a nemzeti színház igazgatója lett. Ez volt a virágzás kora.

Soha annyit értékes és hatásos drama nem fordult meg a

A baba ellenségei.

Az édes, kedves babának, a ki ha sir is, ha nevet is enni való szép, hogy ennek is vannak ellenségei alig hihető. Podig sajnos, fölös számban vannak Gyakran legnagyobb ellenségei a saját édes szülei. A mily paradoxnak látszik ezen állításom, mégis igaz, nagyon is igaz. Nem úgy értem ezt, hogy hazánkban a szülők nem szeretik gyermekeiket, hála Istennek nálunk is, a legtöbb szülő él-hal gyermekéért, sőt néha épen ezen nagy szeretetből esik kára a gyermeknek, de dolgot, elrontják, minden kívánását — akár jó, akár rossz az — teljesítik, s azért gyakran akaratossá, semmi jóra nem alkalmas gyermek válik belőle.

Szülőknek nagy része nem ismeri a helyes gyermek nevelés módját, s ezen tapasztalatlanosságuk esik áldozatul sok gyermeknek lelki fejlődése, egészsége sőt gyakran élete is.

Ezenkívül hány álnok ellenség leselkedik az ártatlan baba ellen! Nem is szólok a hitványasági nyugalmaságról, a kik az apátlan, anyátlan kisdöcsöket kerülik karmaik közé azon ezimen, hogy dajkaságba veszik s csakhamar a menyországra küldik a rájuk bízott kisdöcsöket. Ezek joförömán nyíltan, a világ szemelátára üzik minélünk gonosz mérségüket — de vannak számos olyan ellenségei is, a kik titkon csöpögtetik a mérget a kisdöcsök poharába. Ilyen a tejnek hamisítása és megrottsága. Még a legszelidebb és legnaivabb módja ennek az, hogy vízzel meghígítják. De hánszor történik, hogy megsvandoyodott és romlott tejet orvszerekkel olyanná tesznek, hogy a gazdasszony felforrallóskor észre ne vegye. Sok gyermeket tett már halálós betegé az ilyen lőre. S a számtalan reklamból, a kik nagy dobbal hirdetik a csecsemőknek való tápszerkeket, liszteket, ketszersülteket, egyik sem pótolhatja az anyatejet, a csecsemőknek egyedül helyes, természetes táplálékát.

A babona és kuruzslás sokat árt gyermekeinknek. Azt hiszik sokan, hogy a fozgó gyermeknek bajait nem szabad gyógyítani, mert akkor még nagyobb baj fejlődnek belőle s ily módon ebben az időben a hasmenés sok gyermeket a csontig lesoványítja. — A kisdöcs tehát személt kinyalják az öreg asszonyok abban a hitben, hogy akkor meggyógyul, holott ellenkezőleg ép ez által számos gyermek egész életére nyomorékká, vakká lesz.

Ezer példát hozhatnék fel, hogy hogyan görbül meg s mért sanyul el akár hány gyermek a szülők vagy a dajka hibája miatt. De alig is van Európában, ország, a hol annyi kisdöcs pusztul el, mint hazánkban, kiknek nagy részét gondos ápolás által meg lehetne menteni.

Már sok emberbarát küzdött a babák ellenségei ellen, és nem is minden siker nélkül. Egyesületek alakultak a kisdöcsök javára s napról-napra újak létesülnek. Szóval felébredt végre az a tudat, hogy a haza jövő nagysága a gyermekekben rejlik tehát ezeket minden bajtól és veszélytől meg kell óvni.

S itt az idő, hogy az ellenségeket egy naplőre kihívjuk, kényszerítsük, hogy sötét odjuktól a nyilvánlagra jöjjenek. A derék Mária Dorothea egyesület vette át a vezérést és csinál egy kiállításat a hol a baba ellenségei és barátai szemlőnt szembe fognak állani. Minden ott lesz eredetiben és rajzban, a mi a kisdöcsnek kárára van, s mindjárt mellette — hogy az ellentét annál feltűnőbb legyen — az, a mi javára szolgál. S hogy a szemlőlő a sok tanulságosba bele ne fáradjon lesz ott sok mulattató is. Bábú, karácsonya, eszlinginje oda fogja esabítani az apró népséget, a mely magával viszi a szülőköt, hogy ezekkel megnézzék, hogy hogyan kell táplálni, ápolni és nevelni a zsengekora gyermeket és mely

színpadon, mint az ő igazgatása alatt. Neki lehet köszönni, hogy a német fordítványok kimentek a divatból és a francia színdaraboknak adtak helyet.

Azóta hány szép nevű s jóakaratu igazgatója volt a nemzeti színháznak! de egysé volt nála buzgóbb, se műértőbb, se rátermettebb.

Mondják, Jázonnak a cholchisi aranyapjuért sárkánnyal kellett megküzdenie, volt itt is sárkány: a jó szerep, a verseny, harc, az opera és a dráma közt, de Bajza úgy tekinté a nemzeti színházra, mint a nemzet aranyapját, nem engedé azt nyírbalni sem a házi istenneknek, sem a Thalia papjainak. Megvitt a szórnynyel, akár tündér, akár sárkányalakban mutatkozott.

A színészek tisztelték, de félték tőle.

Honnan származott e tisztelet és félelem? ama kegyeletből, mit Kőlcsey öntött tanítványába a játékszin iránt. Apostolokat és nagy művészeket teremtett.

Hiába a nemzeti színházat se alsópiano, se gróf, se szíznész nem fogják soha jól kormányozni, oda egy független jellemű itész kell, minő Bajza volt.

Midőn b. Józiska Ába-föld mutatta be a közönségnek, bíralatát így kezdé:

„Le a kalappal! uraim. Mi is kalapot emelünk az itész, a szerkesztő, a költő és a hazafi előtt, annál inkább, mert a fatum keze nehezedett rá, meghajtvá a legbűszkebb főt. Hogy van az, hogy néha a legvilágosabb fő, a legelősebb elme homályosodik el? az, aki olajjal kent acélizmokkal jelent meg, mint egy római athleta, a porondon, megküzdeni a legerősebbekkel, ereje javában harcceptelenné lett mint Egdár?”

Sok koszoru elhervad, mit öröközőldnek hiszünk, az övőből is elhervadhat némely level, de az Apotheosis fényes babérra megmarad ifján, zölden, harmatgyöngyös leveleivel, mindaddig míg tavasz nyílik a hősök sírja felett és egy madár zeng az uratlan bérceken.

Azért apotheosis illeti az apotheosis fölönt költőjét.

Ti pedig halás újdok, tanítványai új mestereknek, ha álmaitokban zivataros éjjel, hajdon föl, zugó viharban látjátok bolyongani Egdárt a rengeteg mélyén, mondjátok halnak az élő koszorúsoknak:

„Le a kalappal uraim!”

(Folyt. köv.)

veszélyektől kell őket megóvni. Minden igaz emberbarát elérlette e vállalat fontosságát. Az orvosok is nagy részt vesznek benne. Az országos és fővárosi statisztikai és vegyészeti hivatalokban, serényen dolgoznak a kiállítandó tárgyakon, melyek a kisdöcsök betegségeiről, s táplálkozásáról nyújtanak hasznos tanúságot; legjobb iparosaink, a kik gyermekeknek való ezütkéket gyártanak, mind bejelentettek részvételüket, a kötszereszek készítek az elgörbülésüket javító eszközöket, a tejsejtnokok s egyéb tejgazdasági bes fogják mutatni a helyes tejekezelést és vizsgálatot. A fővárosi nagy-hírű Stefánia gyermekórház működéséről teljes, valóban figyelemre méltó kiállítás készített, az orsz. kisdöcsök egyesület Tisza Kálmán elnökelte alatt gyönyörű gyűjteményt mutat be; a ved-himlő oltásról számos tárgy tettetik közszemlőre.

S hogy a kiállításnak maradó haszna is legyen, legjobb-jaink, a kik hazánk gyermekei iránt érdeklődnek, telovlasásokat fognak tartani, az orvosok közül Dr. Bókay, a híres gyermekorvos, és mások. Mindezeket a felolvasásokat a Mária Dorothea egyesület öleső könyvesekő alakjában közközre fogja bocsajtatni.

Ez a kiállítás lesz a színtere, egy nagy közmelegelő a baba ellenségei ellen. Meg vagyok győződve, hogy itt sikerülni fog a nemzet érdeklődését felébreszteni a helyes kisdöcs ellátás iránt.

A diadal a babák barátaié lesz.

Dr. Faragó Gyula.

POLITIKAI HIREK.

Jul. 6. A magyar delegáció ma tartotta harmadik nyilvános ülését. Elnök: Zichy Ferencz gróf, jegyző Rudnyanszky József báró. Jelenvoltak az ülésen: Kálnoky gróf, Bauer báró és Kállay közös miniszterek, Sterneck báró tenger-nagy. Szegény külügyminiszterünk első osztályfőnök. Barkassay alezredes, Dell'Adami sorhajóhadnagy, Szentgyörgyi údv. tanácsos, Pongrácz gróf osztálytanácsos, Komarek údv. tanácsos, a magyar kormány részéről: Tisza Kálmán miniszterelnök, Orszay báró és Wekerle miniszterek. Az elnök a jegyzőkönyv hitelesítése után jelenti, hogy Román Milon metropolita lemondván mandátumáról, helyébe Feszetics Andor gróf hivatott be. — A tengerészeti költségvetés tárgyalása megkezdvetén Dániel Ernő előadó indokolja a költségvetést, mely általánosságban nemkülönbön részleteiben is vita nélkül elfogadttat. Utána a közös pénzügyminiszterium költségvetése, melyet Sztávy előadó indokolt egy általánosságban, mint részleteiben vita nélkül elfogadttat. Az 1887. évi zárszámadást Hegedűs Sándor előadó indokolja. Általánosságban elfogadtatik. A részletek tárgyalásán Beöthy Ákos a beszállásosai tukidadásról neheztelven, az illető törvény revizióját kívánja. Az előirányzat részleteiben is elfogadtatván, a hadügyi költségvetés tárgyalása keddre tüzeték ki. Erre az ülés véget ért.

* **Diplomácián a keleten.** Két érdekes hírt hoz a táviró. Az egyik az, hogy Hengelmüller, a belgrádi osztrák-magyar követ, visszahívása ma már véglegesen el van határozva; a másik hírt szófia képviselöletünkre vonatkozik. Ma jelenti ugyanis a hivatalos lap, hogy Burián István, szófiai II. oszt. főkonzul, ugyanoda diplomáciai ügyvivőre és I. oszt. főkonzul néveztetett ki. Illetékes helyen felmerült az a terv, hogy Buriánt kinevezék belgrádi követé, de e szándékrol lemondtak, mert Burián Szófiában oly jól betölti helyét, hogy más aligha pótolhatná. Ellenben Hengelmüllernek alkalmasabb belgrádi követet inkább találhatnak. A külügyi hivatal ép Hengelmüller példáján okulva, ezuttal jobban megvalósíthatná, hogy kit küld le arra a most kétségrenes fontos és nehéz pozícióra, Ausztria-Magyarország érdekeinek megvédésére és az orosz befolyás lehető elensúlyozására.

* **A pénzügyi közigazgatás szervezetében eszközölt változtatásokról** szóló törvény augusztus 1-én életbe fog lépni és így legközelebb már közre fognak tétetni az erre vonatkozó összes végrehajtási rendeletek, valamint a pénzügyigazgatóságok újraszervezésére vonatkozó legelső királyi elhatározások. — Körülbelül ötven pénzügyigazgatóság fog felállítani s az ezen igazgatóságok élére állítandó tisztviselőket merőben-ujjonan nevezik ki.

* **Uj kiegészítő bírák berendelése.** Az igazságügyminiszter leiratot intézett a törvényszékekhez, amelyben e hó 10-ig jelentkezésre szólítja fel ama törvényszéki bírákat, akik a kir. táblánál mint kiegészítő bírák ohajtanak alkalmaztatni. A törvényszéki elnökök együttes följeljesztési alapján az igazságügyminiszter még e hó végén fog határozni az uj kiegészítő bírák berendelése tárgyában.

Értesítők.

A budapesti kereskedelmi akadémia XXXII. évi jelentését az 1888—89-ik évi tanéről vetük közli Dr. Ghyezy Géza igazgató. Tartalma: I. Calculatio-tablák és áruárisítás. II. Az iskolát illető tudósítások. 1. A kereskedelmi akadémia személyzete. 2. Az intézet szervezete. 3. Tananyag. 4. Az intézet története az 1888—89-ik tanévben. 5. Értesítés a budapesti kereskedelmi akadémiánál létező ösztöndíjak, alapítványok és tandíjmentes helyek ügyében. 6. Fegyelmi szabályok. 7. A tanulók névsora. 8. Az intézet statisztikája az 1888—89-ik tanévben.

A zombori izraelita népiskola értesítője a 1888—89. tanévről. A hitközségi iskolások megbízásából közli Brauner Adolf iskolázási jegyző. Tartalma: I. Ne az iskola, hanem az élet számára tanítsunk! II. Néhány szó a vállalatintáshoz. III. Iskolázás. IV. Tanítók. V. Iskolai költségvetés az 1888—89. tanévről. VI. A lefolyt tanévben feldolgozott tananyag rövid vázlata. VII. Rövidítések magyarazatai. VIII. A tanulók statisztikai átnézete. X. Értesítés a jövő tanévről vonatkozólag.

Az újdiedéki magyar állami polgári iskolával összekapcsolt ipar- és közpékereskedelmi iskola értesítője az 1888—89. tanévről. Szerkesztette Bruck Ferencz igazgató. Tartalma: I. A természetudományok költözete. 2. Adatok az intézet történetéhez. 3. Az intézet gondnoksági bizottsága. 4. Tanári kar. 5. Zárvis-

gálat. 6. Tananyag és tankönyvek. 7. Erdemsorozat. 8. Szertárak gyarapodása. 9. Száchenyi önképzőköri. 10. Adományok és jutalmak. 11. Statisztikai adatok. 12. Értesítés a jövő tanévről.

Értesítés a b.-kurai izr. elemi vegyes iskola 1888—89-ik tanévről. Tartalma: I. Visszapillantás az 1888—89. tanévről. II. Iskolai költségvetés. III. Iskolázás. IV. Tanítók. V. Taneszközök. VI. Tananyag. VII. A tanulók névszerinti kimutatása. VIII. A tanulók statisztikai átnézete. IX. Jutalmak és jutalmazások. X. Értesítés.

Zenta város községi iskoláinak huszadik értesítője az 1888—89-ik tanévről. Összeállította Czehe Győző. A vaskos kötetnek tartalma: I. A tanítók továbbképző iskolája Czehe Győző. II. Adatok az iskola történetéhez. III. Az iskolák beletelere s a tanítótestültre vonatkozó közlemények. IV. A zentai közs. népoktatási tanintézetekben az 1888. tanévben előadott tananyag. V. A községi iskolázás. VI. Tanítói testület. VII. A zentai községi népoktatási vizsgálatának sorrendje az 1888. tanév végén. VIII. Zenta- város közs. iskolaszéke által kezelt pénzalapok. IX. A tanulók névszerjegyzéke. X. Statisztikai táblázatok. XI. A jövő tanév megkezdésére vonatkozó értesítés.

A zentai államilag segélyezett községi ipariszkola ötödik értesítője az 1888—89-ik tanévről. Összeállította Czehe Győző igazgató. Tartalma: I. Az alsófoku ipariszkola fejlődésének, az iparos tanulók sikeres nevelés-oktatásának története. Harsányi Ános. II. Az iskola történetéhez. III. Ipartanácsi bizottság. IV. Tanítótestület. V. Az 1888. tanévben bevezetett tananyag. VI. A zentai közs. ipariszkola vizsgálatának sorrendje az 1888. tanév végén. VII. A tanulók rajz- és munkakiállításáról. VIII. A tanulóokra vonatkozó statisztikai és más adatok. I. A beírtott tanulók létszám-kimutatása vallás-, nemzetiség- és származás szerint. 2. A beírtott tanulók kor szerinti kimutatása. 3. A beírtott tanulók előmenetelének kimutatása. 4. A beírtott tanulók létszám-kimutatása ipari foglalkozás szerint. 5. Órarend. 6. A tanulók névszerjegyzéke. IX. A jövő tanév megkezdésére vonatkozó értesítés.

Megyei s helyi hírek.

* **Főispáni kinevezések.** A szabadkai főispán dr. Bieskai Vilmos szabadkai orvost a törvényhatósági szervezeti szabályzatban előirt hatáskör és illetményekkel belterületi körületi orrossá, — dr. Seltnier György orvost pedig körházi másodfokosá nevezte ki. A kinevezéseket a közönség általános helyesléssel fogadták.

* **Ministeri elismerés.** A zentai közs. gynn. igazgatóságához n. Fehér Ipoly kir. tanácsos, tanker. főigazgató urtól a következő leirat érkezett: A vallás és közokt. min. kir. miniszter a zentai algyűmésünnél 262 f. tanári hivatalos látogatásom alkalmából, folyó évi június 24-án, 22559. szám alatt kélt magas rendeletével megbizni meltoztatott, hogy magas mezelegedését nyilvánítván a zentai algyűmésünnel tanárainak ama méltánylándó buzgalomkért, hogy vasárnapokent népszerű ismeretek terjesztése céljából a nagyközönség számára előadásokat és felolvasásokat tartsanak. Örömmel szolgél igen magas megelégedést jelen iratommal nyilvánítani, oly felhívással, hogy az a t. Igazgatóságot nevében a tanári testület illető tagjainak tudomására hozza.

* **Érdekes vendég.** Főtisztelendő Urgo Ignác, hazánk katolikus papságának egyik kitűnőse, ki Chinában évek óta mint hittérítő működik, esztörtök óta Zenta vendége. A chinaiakkal divó öltözéke és hosszú hajfonata által városszerre feltűnést kelt. Zentán is, mint mindenütt, hova négytől napi tartózkodásra be-köszönt. Hittérítői vállalás czelokra újájtást eszköl és ennek eredményös teleréle Chinában szerzett élményei — és ezen még mindig homályba burkolt ország szokásairól igen érdekes előadásokat tart. Múlt szombat este is tartott ilyen előadást I. frt. 50 és 30 kros belső díj mellett, az így befolyó összeget is hittérítői czelokra fordítja. — Vasárnap d. e. 10 órákor a Szent mise után és d. u. 3 órákor szónoklatot tartott.

* **A szegedi dalártnépegy rendezősége** következő megállapodásokat hozott a vígalmi program egyes pontjaira nézve: Az ismerkedési estélyt a Stefánia-téren tartják. A belső Bogdán-testvérek megajánlották, hogy erre az alkalomra esős idő esetén gondoskodnak arról, hogy a kioszk előtt való tért ponyvával be lehessen vonni. — Nehogy az előreláthatóan nagyszámú ismerkedő-publikum ki legyen téve a pincérek zsarolásának és a vendégfőkös nyereségkészségnek, az ételék és italok árát a bizottság a belrőköl egyetértőleg fogja meghatározni s az így megállapított árakat két megvilágított füveglapra teszik, ugyszintén a kiállított étlapokat is ellenőrzik a dalárda bélyegével. — A táncvilágomra nézve megállapították, hogy az aug. 17-én lesz. A két dalárda fogja rendezni, azonban a rendezőségbe bevalaszthatják a város különböző köröknek fiatalágát is. — Jelentették azt is, hogy a lö-versenynek aug. 18-án való megtartásába a gazdasági egyesület beleegyezett. A vendégek számára leszállított árakon fogja adni a belépőjegyeket. — Az ödvözlő-dal megírására Pósa Lajost, annak megzenésítésére pedig Szegedi Endre igazgatót kérétek föl. — Egyuttal azt is elhatározták, hogy a szegedi dalárda díja ezüst-koszoru legyen. — Ezekből látható, hogy a vígalmi bizottság szép szorgalommal dolgozik feladatán s az alapos előkészületek után bizton remélhető a legszebb siker.

* **Halálhír.** Dr. Ignatyovics Jakab szerb publicista és ismeretregényíró h. hó 5-én 65 éves korában meghalt. Ignatyovics Budapest mellett, Szent-Endrén, született 1824-ben. Atyja igen gazdag és tekintélyes gabonakereskedő volt. Szülei korán elhaltak, ezért a katonai pályára adta magát s egyik huszárezredben több évig mint tisztihelyettes szolgált. 1848-ban beállt honvéd-huszárnak, de Rajacsis karlócai szerb patriárka rábeszélésére kilépett a honvédséghől s a szerb központi választmánynál mint titkár működött. Mikor azonban megtudta, hogy a szerbek Magyarország alkotmányát meg akarják semmisíteni, ott hagyta a patriárka magyarellenes udvarát és a választmányt. Az ötvenes években lettette az ügyvédi vizsgálatot és Szent-Endrén, később pedig Dályán ügyvédskedett, igen élénken foglalkozván egyuttal a szerb irodalommal is. Harminehet kisebb-nagyobb önálló mű jelent meg; többnyire elbeszélések és regények, mind a szerbek életéből. Emlekiratai, melyek az újdiedéki Nase Doba-ban jelentek meg, a szerb irodalom legkiválóbb jelenségei közé tartoznak. Több lapot is

